

Ügyvédek képzési rendszerei az Európai Unióban

Az információ szolgáltatója: Conseil National des Barreaux

2014. április

AZ ÜGYVÉDEK NEMZETI KÉPZÉSI RENDSZERÉNEK LEÍRÁSA – Franciaország

1. A szakma gyakorlása

Szükséges-e felsőfokú végzettség /egyetemi végzettség?	IGEN
Kötelező-e jogi diploma?	IGEN Mesterfokozatú vagy azzal egyenértékű diploma az ügyvéddé válás előfeltétele Jogalap: Franciául: Arrêté du 25 novembre 1998 fixant la liste des titres ou diplômes reconnus comme équivalents à la maîtrise en droit pour l'exercice de la profession d'avocat és Arrêté du 21 mars 2007
A teljes jogú ügyvéddé válás lépései:	<ul style="list-style-type: none">• Állampolgársági előírás (francia állampolgárság, uniós tagállami állampolgárság, az EGT-megállapodás államának állampolgársága, olyan állam vagy területi egység állampolgársága, amely nem tartozik sem az EU-hoz, sem az EGT-hez, de lehetővé teszi, hogy a francia állampolgárok a Franciaországban tevékenykedni kívánó személyekkel azonos feltételekkel gyakorolhassák a szakmát, vagy a francia menekültügyi hivatal (OFPRA) által menekültként vagy hontalanként elismert személyek• Diplomára vonatkozó előírás: Master 1 jogi diploma vagy azzal egyenértékű diploma, és CAPA ügyvédi

	<p>alkalmassági bizonyítvány (<i>certificat d'aptitude à la profession d'avocat</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erkölcsei előírás: A jelölt nem lehet büntetett előéletű vagy fizetéseképtelen, és nem állhat fegyelmi büntetés vagy egyéb szankció hatálya alatt. • Kamarai regisztráció: <ul style="list-style-type: none"> ○ A CAPA záróvizsga letétele ○ A CAPA záróvizsga letételét követően az ügyvédjelöltnek esküt kell tennie és a joggyakorlat helye szerinti kamaránál a gyakorló ügyvédek nyilvántartásába kell vetetnie magát (lásd a décret du 27 novembre 1991 101. cikkét). <p>Jogalap (franciául): Loi n° 71-1130 du 31 décembre 1971 portant réforme de certaines professions judiciaires et juridiques Décret n° 91-1197 du 27 novembre 1991. organisant la profession d'avocat</p>
--	--

Léteznek-e alternatív utak a szakmához?

Bizonyos szakmai kategóriák a korábban végzett tevékenységek alapján, a 91-1197. sz. rendelet 97. és 98. cikkének megfelelően ([décret n° 91-1197 du 27 novembre 1991 organisant la profession d'avocat](#)) mentesülnek a diploma kötelezettsége alól. A fent említett 1971. december 31-i törvény 11. cikkének (2) bekezdése értelmében ([article 11 \(2°\) de la loi du 31 décembre 1971](#)) a képzési előírások alól, az ügyvédi (avocat) alkalmassági bizonyítvány megszerzésének kötelezettsége alól a következők mentesülnek:

- 1° A francia Államtanács (*Conseil d'État*) tagjai és korábbi tagjai, valamint a közigazgatási és a közigazgatási fellebbviteli bíróságok tagjai és korábbi tagjai;
- 2° A számvevőszékek vagy Francia Polinézia és Új-Kaledónia regionális számvevőszékek bírái és korábbi bírái;
- 3° Az 58-1270. sz. rendelet hatálya alá tartozó bírák és korábbi bírák ([Ordonnance n° 58-1270 du 22 décembre 1958 portant loi organique relative au statut de la magistrature](#));
- 4° Jogot oktató egyetemi professzorok;
- 5° Az Államtanács és a Semmítőszék ügyvédei;
- 6° A Fellebbviteli Bíróságon képviseleti joggal rendelkező korábbi ügyvédek;
- 7° A francia kamaránál nyilvántartásba vett korábbi ügyvédek és jogtanácsosok:

- a következő kategóriák mentesülnek az elméleti és gyakorlati képzés alól, valamint az ügyvédi (*avocat*) alkalmassági bizonyítvány alól:

- 1° Közjegyzők, bírósági végrehajtók, kereskedelmi bírósági hivatalvezetők, vagyonfelügyelők, csődgondnokok, felszámolóbiztosok, bírósági csődgondnokok, szerzői jogi tanácsadók és korábbi szabadalmi jogi tanácsadók, akik legalább öt évig gyakorolták szakmájukat;

- 2° Egyetemi előadók, tanársegédek és oktatói pozíciót betöltő személyek, amennyiben a jog, közgazdaságtudomány vagy menedzsment területén PhD fokozattal rendelkeznek, és a fenti címek birtokában igazoltan öt évet jogi oktatással töltöttek oktatási és kutatási egységeknél;
- 3° Cégjogászok, akik legalább nyolc év igazolt szakmai gyakorlatot szereztek egy vagy több cég jogi osztályán;
- 4° Köztisztviselők és „A” kategóriájú korábbi köztisztviselők, vagy e kategória szerinti köztisztviselőként kezelt személyek, akik legalább nyolc évig jogi munkát végeztek a közigazgatásban vagy közszolgálatban, vagy nemzetközi szervezetnél;
- 5° Szakszervezeti jogi attasék, akik legalább nyolc éven át jogi tevékenységeket folytattak;
- 6° Ügyvédnek (*avocat*), egyesületnek vagy ügyvédi irodának, az Államtanács és a Semmítőszék mellett dolgozó ügyvéddel rendelkező gyakorló ügyvédi irodának vagy ügyvédnek javadalmazásért bedolgozó ügyvéd, aki legalább nyolc évnyi igazolt jogi gyakorlatot szerzett az 1971. december 31-i törvény 11. cikkének (2) bekezdése szerinti cím vagy diploma megszerzését követően.
- 7° A 2011. január 25-i 2011-94. sz. törvény 22. cikkében említett személyek ([article 22 de la loi n° 2011-94 du 25 janvier 2011 portant réforme de la représentation devant les cours d'appel](#));
- 8° Szenátorok munkatársai, helyettesei vagy asszisztensei, akik főállásban vezető beosztásban legalább nyolc éven át jogi munkát végeztek;

2. Képzés a gyakorlati idő alatt

Létezik-e gyakorlati idő?	IGEN	<p>Jogalap (franciául):</p> <p>Az 1991. november 27-i 91-1197. sz. rendelet az ügyvédi szakma szervezetéről</p> <p>Décret n° 91-1197 du 27 novembre 1991. organisant la profession d'avocat</p>
Kötelező-e?	IGEN	<p>Időtartama:</p> <p>A CRFPA-nál (regionális kamarai iskolák) végzett képzés 18 hónapot vesz igénybe</p>
A gyakorlati idős képzések szervezéséért felelős szervezetek típusai		<ul style="list-style-type: none"> • Regionális kamarai iskolák (<i>École d'avocats – EDA</i>) (korábbi megnevezés : Ügyvédek Szakmai Képzésének Regionális Központja CRFPA -<i>Centre Régional de Formation Professionnelle des Avocats</i>) • Conseil National des Barreaux (A Francia Kamarák Nemzeti Tanácsa) <p>Jogalap (franciául):</p> <p>Article 13 et article 21-1 de la loi du 31 décembre 1971 portant réforme de certaines professions</p>

	judiciaires et juridiques	
A gyakorlati idő képzés formája	<ul style="list-style-type: none"> • A CRFPA (lásd fent, <i>École d'avocats</i> – EDA) tanfolyamai • Gyakornokság (bíróóságokon, cégeknél) • 2. mesterképzés • Gyakornokság ügyvédi irodánál (a részleteket lásd lent „A gyakorlati idő különböző szakaszokra oszlik-e?” résznel) 	
A gyakorlati időt megelőzően van-e felvételi vizsga / ellenőrzés?	IGEN	CRFPA felvételi vizsga Jogalap (franciául): article 57 du décret n°91-1197 du 27 novembre 1991 et arrêté du 11 septembre 2003 fixant le programme et les modalités de l'examen d'accès au CRFPA
A gyakorlati idő alatt előre meghatározott-e a tanterv?	IGEN	<p>Az 1991. november 27-i 91-1197. sz. rendelet az ügyvédi szakma szervezetéről, 3. alrész, 57. cikk (sous section 3 du décret n° 91-1197 du 27 novembre 1991, notamment article 57).</p> <p>Hathónapos alapképzés – fő témák:</p> <p>Szakmai etika, jogi aktusok megszövegezése, szóbeli kérelmek és vita, eljárások, ügyvédi iroda vezetése, egy modern idegen nyelv.</p>
Vannak-e az uniós jogra és a nyelvi képzésre vonatkozó sajátosságok?	IGEN	<p>Nyelvi képzés:</p> <p>A CRFPA felvételi vizsga részét képezi a CRFPA felvételi vizsga programjáról és lebonyolításáról szóló, 2003. szeptember 11-i rendelet mellékletében felsorolt, modern idegen nyelvek egyikén tett szóbeli vizsga (Arrêté du 11 septembre 2003 fixant le programme et les modalités de l'examen d'accès au centre régional de formation professionnelle d'avocats)</p> <p>Uniós jogi képzés:</p> <p>Az 1991. november 27-i 91-1197. sz. rendelet (décret n° 91-1197 du 27 novembre 1991) 57. cikke nem említi az</p>

	<p>uniós jogot a közös alapképzés részeként.</p> <p>Ugyanakkor a 2005. december 7-i rendelet (Arrêté du 7 décembre 2005 fixant le programme et les modalités de l'examen d'aptitude à la profession d'avocat) a következőket rögzíti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A rendelet mellékletében található program kifejezetten tartalmazza a „közösségi és európai jogot” (Intézményi jog/ uniós anyagi jog). - A felvételi vizsgának háromórás előkészületi időt követően egy 15 perces szóbeli feladatot kell tartalmaznia a jelölt választása szerinti polgári jogi, kereskedelmi jogi, szociális jogi, büntetőjogi, közigazgatási jogi vagy közösségi jogi ügyről („<i>coefficient 2</i>”). (A 2005. december 7-i rendelet 3. cikke). <p>A regionális kamarai iskolák (EDA) tanterve diverzifikált, az uniós jogi képzés pedig egyre általánosabbá válik az uniós jog francia jogra gyakorolt, minden jogterületen fokozódó hatása miatt; az uniós jogot gyakran nemcsak külön kurzusokon, hanem más témakörök (büntetőjog, polgári jog, szociális jog) keretében is tanítják. A Francia Ügyvédi Kamara Küldöttsége (Délégation des Barreaux de France (DBF)) egy olyan uniós jogi modult dolgozott ki, amelyet egyes regionális kamarai iskolák használnak.</p>
<p>A gyakorlati idő különböző szakaszokra oszlik-e?</p>	<p>IGEN</p> <p>Jogalap (franciául): Article 58 du décret n° 91-1197 du 27 novembre 1991</p> <p>A 18 hónapos képzési időszakot 3 naptári időszakra osztják:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 hónapon át kurzusok a CRFPA-nál az alapok elsajátítása céljából • 6–8 hónap egy egyéni pedagógiai projekt (PPI) kivitelezésére – e képzésre 2 lehetőség áll rendelkezésre: gyakornokság (bírószágon, cégeknél) vagy egy II-es szintű egyetemi mesterkurzus • 6 hónapos gyakornokság egy ügyvédi irodában (e gyakornokság a regionális központ, a gyakornok és a gyakornoki felügyelő közötti háromoldalú

	megállapodás tárgya)	
A gyakorlati időt követően van-e értékelés / vizsga?	IGEN	A CRFPA-nál letöltött gyakorlati idő végén a jelöltnek le kell tennie az ügyvédi alkalmassági bizonyítványhoz (CAPA) szükséges vizsgát a 2005. december 7-i rendeletben rögzített eljárásoknak megfelelően (Arrêté du 7 décembre 2005 fixant le programme et les modalités de l'examen d'aptitude à la profession d'avocat)
3. Folyamatos képzési rendszer		
Van-e különbségtétel a folyamatos képzés / szakosító képzés között?	IGEN	<p>Jogalap (franciául): Article 85 du décret n° 91-1197 du 27 novembre 1991</p> <p>A Francia Kamarák Nemzeti Tanácsa minden évben kiadja az egy vagy két területre szakosodott ügyvédek nemzeti listáját, ideértve a fellebbviteli bíróságok előtt képviseleti joggal rendelkező szakosodott ügyvédek is, az 1971. december 31-i törvény 1. cikkének (4) bekezdése szerint (lásd fent „A teljes jogú ügyvéddé válás lépései” c. részt).</p>
Fennállnak-e folyamatos képzésre vonatkozó kötelezettségek?	IGEN	<p>A folyamatos képzésre vonatkozó etikai kötelezettségeket a Francia Kamarák Nemzeti Tanácsával folytatott konzultációt követően megszövegezett jogszabály rögzíti, amely az eljárásokról is rendelkezik.</p> <p>Jogalap (franciául):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Article 14 -2 de la loi du 31 décembre 1971 portant réforme de certaines professions judiciaires et juridiques (A folyamatos képzés kötelező a kamaráknál nyilvántartásba vett ügyvédek számára) • Articles 85 et 85-1 du décret du 27 novembre 1991 organisant la profession d'avocat

		<ul style="list-style-type: none"> • Décision à caractère normatif n 2011-004 du 25 novembre 2011 portant délibération sur les modalités d'application de la formation continue des avocats
Fennállnak-e szakosító képzésre vonatkozó kötelezettségek?	IGE N	<p>Jogalap: article 85 du décret du 27 novembre 1991 organisant la profession d'avocat</p> <p>A szakosodott ügyvédek folyamatos képzési idejük felét a szakterületükre/szakterületeikre fordítják.</p>
Fennáll-e idegen nyelvek tanulására vonatkozó kötelezettség?		Nincs kötelezettség
Van-e az uniós jog területére vonatkozó kötelezettség a folyamatos képzéssel kapcsolatosan?		Nincs kötelezettség
4. Akkreditációs rendszerek és képzésszolgáltatók		
Az akkreditáció lehetősége	IGEN	<p>Nincs kötelező akkreditációs eljárás az ügyvédeknek nyújtott képzésekre nézve.</p> <p>A 2011-004. sz. határozat (Décision du 25 novembre 2011 portant délibération sur les modalités d'application de la formation continue des avocats) rögzíti, hogy a képzésszolgáltatóknak évente, kéthavonta vagy szemeszterenként tájékoztatnia kell a Francia Kamarák Nemzeti Tanácsát a vonatkozó időszakokra szóló képzési tevékenységeinek részletes programjáról. Csak a program benyújtása kötelező; a Francia Kamarák Nemzeti Tanácsa nem ellenőrzi sem a képzési program tartalmát, sem a kínált képzési tevékenységeket.</p>
Az akkreditált folyamatos		Nincs rendelkezésre álló adat (Mivel a kínált

képzéseket nyújtó képzésszolgáltatók száma	képzések fölött nincs kötelező ellenőrzés, nincs rendelkezésre álló adat a képzésszolgáltatók számára vonatkozóan.)	
Az akkreditált folyamatos képzéseket kidolgozó képzésszolgáltatók fajtái	<ul style="list-style-type: none"> • CRFPA - Ügyvédek Szakmai Képzésének Regionális Központjai (<i>Écoles d'avocats – EDA</i>) • Kamarák • A francia kamarák által létesített vagy irányított szervezetek • Akkreditált magántulajdonú képzésszolgáltatók 	
A szakosító képzéseket szervező képzésszolgáltatók száma	Nincs rendelkezésre álló adat (Mivel a kínált képzések fölött nincs kötelező ellenőrzés, nincs rendelkezésre álló adat a képzésszolgáltatók számára vonatkozóan.)	
Az akkreditált szakosító képzéseket kidolgozó képzésszolgáltatók fajtái	<ul style="list-style-type: none"> • Kamarák • A Kamara által irányított vagy létesített szervezet • Akkreditált magán kereskedelmi képzésszolgáltató (ügyvédi irodák) • Akkreditált magán vagy állami nonprofit képzésszolgáltató (egyetemek) • Nem akkreditált magán kereskedelmi képzésszolgáltató • Nem akkreditált magán vagy állami nonprofit képzésszolgáltató 	
Tevékenységek és módszerek		
A folyamatos vagy szakosítási képzési kötelezettségek keretében elfogadott képzéstípusok	Folyamatos képzés: <ul style="list-style-type: none"> • Jogi publikációk • Ügyvédek, iskolák vagy más szakmai képzési szervezetek által kínált kurzusok • Jogi vitafórumok vagy konferenciák, vagy az 	A más tagállamokban tartott képzéseken való részvétel: A külföldön töltött képzési órák vagy megszerzett képzési

	<p>ügyvédek szakmai tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó más események</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ügyvédek által tartott oktatás • Folyamatos távoktatás • Más tagállamokban végzett folyamatos képzési órák kölcsönös elismerése 	<p>kreditek a lentebb hivatkozott 2011. november 25-i 2011-004 sz. határozat szabályai szerint beszámíthatóak a folyamatos képzési kötelezettségek teljesítésébe.</p> <p>Jogalap: Décision à caractère normatif n 2011-004 du 25 novembre 2011 portant délibération sur les modalités d'application de la formation continue des avocats, article 6</p>
--	--	---

5. A képzések felügyelete	
<p>A folyamatos képzési tevékenységeket felügyelő szervezetek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A Kamarák Nemzeti Tanácsának Szakmai Képzési Bizottsága: <ul style="list-style-type: none"> - Ügyvédek Szakmai Képzésének Regionális Központjai (CRFPA) által kínált folyamatos képzések ellenőrzése - A szabadfoglalkozásúak folyamatos képzésére elkülönített szakmaközi alapok (FIF-PL – <i>Fond Interprofessionnel de Formation des Professionnels Libéraux</i>) keretében kínált folyamatos képzések ellenőrzése, ahol a CRFPA által nyújtott képzéseket két kritérium alapján értékeli: stílus (célközönség és modalitások) és tartalom (a valamennyi jogterületre kiterjedő képzések sokszínűsége, a tematikus jogi

	<p>tárgykörök figyelembe vételével)</p> <ul style="list-style-type: none"> • A FIF-PL pénzügyi megállapodásokat köt valamennyi regionális kamarai iskolával (<i>écoles d'avocats</i>). • A Kamarák Nemzeti Tanácsának Szakmai Képzési Bizottsága a FIF-PIL kölcsönök egy részét olyan szakmai ügyvédi szakszervezeti egységeknek juttatja, amelyek az L. 6351-1 cikk szerint szakmai képzésszolgáltatói nyilvántartási számmal rendelkeznek, és a francia munkajogi törvénykönyv (<i>Code du travail</i>) rendelkezéseinek megfelelően folyamatos képzési programjukat benyújtották a Kamarák Nemzeti Tanácsának. Ugyanakkor a program tartalmát nem ellenőrzik, csak a benyújtása kötelező.
<p>A felügyeleti folyamat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A 2011-004. sz. határozat (Décision du 25 novembre 2011 portant délibération sur les modalités d'application de la formation continue des avocats) rögzíti, hogy a képzésszolgáltatónak évente tájékoztatnia kell a Francia Kamarák Nemzeti Tanácsát a vonatkozó időszakra szóló képzési tevékenységeinek részletes programjáról. • A kamarai tanácsok (<i>Conseils de l'Ordre des Barreaux</i>) utólag ellenőrzik, hogy a folyamatos képzési kötelezettségeknek eleget tettek-e (loi n° 71-1130 du 31 décembre 1971 17. cikke; décret du 27 novembre 1991 85. cikkének (1) bekezdése és décision à caractère normatif n. 2011-004 8. cikke).
<p>A szakosító képzések felügyeletében részt vevő szervezetek</p>	<p>Az ügyvédek számára – elsősorban a magán vagy állami nem szakmai szervezetek által – kínált folyamatos képzési kurzusok tartalmára nézve nincs kötelező és átfogó ellenőrzés.</p> <p>A Kamarák Nemzeti Tanácsa csak az Ügyvédek</p>

	<p>Szakmai Képzésének Regionális Központjai (CRFPA) által nyújtott képzéseket ellenőrzi, és a hitelesítési eljárás keretében a magánszektorbeli szervezetek által nyújtott képzések opcionális ellenőrzését végzi, az e szervezetek által benyújtott kérelmet követően (a részletes eljárásért lásd a 2011-004 sz. határozat megfelelő cikkét (décision à caractère normative 2011-004)).</p>
A felügyeleti folyamat	<p>Az ügyvédek folyamatos képzési kötelezettségének csak utólagos ellenőrzése kötelező, ideértve a szakosodott ügyvédek folyamatos képzését is. Az ellenőrzést a kamarai tanácsok végzik (Conseils de l'Ordre des Barreaux) (lásd loi n° 71-1130 du 31 décembre 1971 14. cikkének (2) bekezdését és a décret du 27 novembre 1991 85. cikkét).</p>

6. A képzési rendszer nemzeti reformja

2011 végén a Kamarák Nemzeti Tanácsa úgy döntött, hogy eltörli a naptári évre vonatkozó 20 órás, vagy a két egymást követő évre vonatkozó 40 órás szabályt, továbbá az évente 20 órás folyamatos képzési kötelezettség számítási szabályát is.

Ezt a reformot a Kancellária (az Igazságügyi Minisztérium központi igazgatási szerve) fenntartásai miatt még nem hajtották végre.

A 2011-004 sz. határozatot 2011-ben módosították, ezért nem várható a közeljövőben reform.

Forrás: Kísérleti projekt – Európai Igazságügyi Képzés: „2. tétel – Vizsgálat az uniós jog területén tartott ügyvédképzés helyzetről”, Európai Ügyvédi Kamarák Tanácsa (CCBE) és Európai Közigazgatási Intézet (EIPA)